Universitatea Ștefan cel Mare Suceava

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Facultatea	Istorie, Geografie și Științe Sociale
Departamentul	Științe Umane și Social Politice
Domeniul de studii	Relaţii Internaţionale şi Studii Europene
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii	Relaţii Internaţionale şi Studii Europene

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	**Introducere în guvernanța Uniunii Europene**				
Anul de studiu	III	Semestrul	5	Tipul de evaluare	Examen
Regimul disciplinei	Categoria formativă a disciplinei DF - fundamentală, DS - de specializare, DC – complementară				DS
	Categoria de opționalitate a disciplinei: DOB – obligatorie, DOP – opțională, DFA – facultativă				DOP

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	2	Laborator/ Lucrări practice		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	28	Laborator/ Lucrări practice		Proiect	

Distribuția fondului de timp pe semestru	ore
II.Studiu individual	44
III. Examinări	3
IV. Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual (II+III)	44
Total ore pe semestru (I.b+II+III+IV)	103
Numărul de credite	4

4. Competențe specifice acumulate

Competențe transversale	CT2. Desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar. CT3. Interacționează profesional în mediile de cercetare și profesionale.
Competențe profesionale	CP1. Dă dovadă de expertiză disciplinară. CP8. Gestionează date interoperabile și reutilizabile accesibile și ușor de găsit.

5. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
C1. Studentul/ Absolventul utilizează metodologia teoretică a cercetării științifice, constând în efectuarea de cercetări de fond, construirea unei ipoteze, testarea acesteia, analizarea datelor și încheierea rezultatelor. C4. Studentul/ Absolventul recunoaște, analizează și explică sistemele de guvernare, metodologia de analiză a activității și comportamentului politic, teoria și practica de influențare a oamenilor și de dobândire a guvernării. C7. Studentul/ Absolventul recunoaște, analizează și explică diversele ideologii politice care reprezintă un set de idei, principii, simboluri, mituri și doctrine etice, care sunt urmate de indivizi, grupuri, clase sau instituții și oferă o explicație cu privire la modul în care ar trebui să funcționeze o societate.	A1. Studentul/ Absolventul se angajează în conceperea sau crearea de noi cunoștințe prin formularea de întrebări în legătură cu cercetarea, îmbunătățirea sau dezvoltarea de concepte, teorii, modele, tehnici, instrumente, software sau metode operaționale și prin utilizarea de metode și tehnici științifice. A5. Studentul/Absolventul dezvoltă și demonstrează cunoașterea aprofundată și înțelegerea complexă a unui anumit domeniu de cercetare, inclusiv a cercetării responsabile, a principiilor etice și de integritate științifică în materie de cercetare, respectul vieții private și a cerințelor RGPD, legate de activitățile de	R4. Studentul/ Absolventul pronunță și apără hotărâri pe baza dovezilor interne și a criteriilor externe. Evaluează critic credibilitatea și fiabilitatea informațiilor înainte de a le utiliza sau de a le transmite altora. Dezvoltă o gândire independentă și critică. R6. Studentul/ Absolventul vorbește într-un mod structurat, deliberat și față în față cu un grup de ascultători pentru a-i informa sau influența. R7. Studentul/Absolventul este în măsură să evalueze și să analizeze informațiile și sursele acestora. Studentul/Absolventul demonstrează capacitate de a accesa și de a avea o înțelegere critică atât a formelor tradiționale, cât și a celor noi de mass-media, precum și a rolului și funcției acestora în societățile democratice.

	cercetare dintr-o anumită disciplină.	

6. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Însușirea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor practice privind regulile, procedurile și principiile prin care Uniunea Europeană își exercită atribuțiile în colaborare cu statele membre și cu participarea cetățenilor, în vederea elaborării și implementării deciziilor și politicilor publice.

7. Conținutul predării și învățării

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Introducere în guvernanța europeană – cadrul conceptual și evoluție	2	Prelegerea, ghidul de studii, conversaţia euristică, modelarea didactică dezbaterea, învăţarea prin descoperire, studiul de caz, asaltul de idei, exerciţiul, problematizarea	
2. Arhitectura instituțională a UE și dinamica procesului de decizie	2		
3. Principiile fundamentale ale guvernanței UE (I) – subsidiaritatea și proporționalitatea	2		
4. Principiile fundamentale ale guvernanței UE (II) – deschiderea, transparența și responsabilitatea (a*ccountability*)	2		
5. Participare și democrație – implicarea societății civile în luarea deciziilor	2		
6. Lobbying, grupurile de interese și registrul de transparență	2		
7. Cadrul de reglementare: calitatea actului normativ și politica „better regulation”	2		
8. Guvernanța executivă și punerea în aplicare – comitologia și agențiile UE	2		
9. Guvernanța economică și fiscală a UE – susținerea creșterii și a locurilor de muncă	2		
10. Guvernanța politicilor sectoriale – tranziția verde și digitală	2		
11. Guvernanța multinivel (MLG) și rolul regiunilor și autorităților locale	2		
12. Legitimitatea UE și deficitul democratic – apropierea cetățenilor de instituții	2		
13. UE în guvernanța globală – promovarea normelor și instituțiilor internaționale	2		
14. Provocări contemporane și viitorul guvernanței europene	2		

Bibliografie minimală recomandată

Comisia Europeană (2001) – *Cartea Albă asupra Guvernanței Europene*, COM(2001) 428 final.
Barbu, Maria-Magdalena (2018) – *Decizia în Uniunea Europeană: Teorie și practică în procesul legislativ*, Editura Universitară, București.
Börzel, T. A., & Risse, T. (2010) – *Governance without a State: Can it Work?*, Regulation & Governance.
Dinuțescu, M., Gherman, S. (2021) – *Instituții și politici europene*, Editura C.H. Beck, București.
Comisia Europeană – *Discursurile privind Starea Uniunii (SOTEU)* și *Scrisorile de intenție* anuale emise de Președintele Comisiei Europene (disponibile pe platforma digitală *European Commission*).
Conferința privind Viitorul Europei (mai 2022) – *Raport Final al rezultatelor*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg
Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) – *Jurisprudența CJUE* (Hotărârile relevante privind primatul dreptului UE și statul de drept), accesibile public prin baza de date digitală *CURIA* (curia.europa.eu).
Fuerea, Augustin (2016) – *Manualul Uniunii Europene* (ediția a VI-a revăzută și adăugită), Editura Universul Juridic, București.
Letta, Enrico (2024) – *„Mult mai mult decât o piață” – Despre viitorul pieței unice* (Raport independent prezentat Consiliului European) sau Draghi, Mario (2024) – *Viitorul competitivității europene* (Raport oficial al Comisiei Europene).
Hooghe, L., & Marks, G. (2001) – *Multi-Level Governance and European Integration*, Rowman & Littlefield.
Ion, Oana-Andreea (2013) – *Guvernanța Uniunii Europene. Abordări actuale*, Editura Polirom, Iași.
Kohler-Koch, B., & Rittberger, B. (2006) – *The Governance Approach to European Integration*, Journal of Common Market Studies.
Popescu, Luminița Gabriela (2014) – *Politici publice și guvernanța Uniunii Europene*, Editura Economică, București.
Saurugger, Sabine, (2009), *Théories et concepts de l'intégration européenne*, Les Presses Sciences Po, Paris.
Tömmel, I. (2014) – *The System of Governance of the European Union*, Palgrave Macmillan.
Uniunea Europeană (versiuni consolidate actualizate) – *Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE)* și *Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE)*, publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE).

Aplicații (seminar / laborator / lucrări practice / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Fundamentele guvernanței UE	2		
2. Arhitectura instituțională a UE: între supranaționalism și	2		

interguvernamentalism; între proiect federalist și revirimentul naționalismelor		Metodele învățării gândirii critice şi prin cooperare, comentariul de jurisprudență, cercetarea, comparaţia, problematizarea, fişe de prezentare, demonstraţia, dezbaterea, învățarea prin descoperire, studiul de caz, asaltul de idei, referatul	
3. Procesul decizional și ordinea legislativă ordinară (Codecizia)	2		
4. Actori non-statali și grupurile de interese în guvernanța UE	2		
5. Între o uniune cu mai multe viteze și flexibilitate în guvernanța UE	2		
6. Bugetul UE și procesul bugetar: Instrument de guvernanță și condiționalitate	2		
7. Relația centru-periferie: guvernanța economică și politicile de coeziune	2		
8. Democrația în UE: depășirea „deficitului democratic”	2		
9. Guvernanța spațiului de libertate, securitate și justiție (SLSJ)	2		
10. Politica Externă și de Securitate Comună (PESC/PSAC)	2		
11. Extinderea UE și politica de vecinătate: guvernanță prin condiționalitate	2		
12. Provocări contemporane (I): guvernanța UE în timp de criză (criză migrațională, geopolitică și securitate, război hibrid)	2		
13. Provocări contemporane (II): simplificarea legislativă, deficitul democratic, transparența, finanțarea partidelor politice și procesului electoral, ingerințele străine, societatea civilă în pierdere de viteză	2		
14. Viitorul guvernanței europene: Reformă instituțională și autonomie strategică	2		

Bibliografie minimală recomandată

Comisia Europeană (2001) – *Cartea Albă asupra Guvernanței Europene*, COM(2001) 428 final.
Barbu, Maria-Magdalena (2018) – *Decizia în Uniunea Europeană: Teorie și practică în procesul legislativ*, Editura Universitară, București.
Börzel, T. A., & Risse, T. (2010) – *Governance without a State: Can it Work?*, Regulation & Governance.
Dinuțescu, M., Gherman, S. (2021) – *Instituții și politici europene*, Editura C.H. Beck, București.
Comisia Europeană – *Discursurile privind Starea Uniunii (SOTEU)* și *Scrisorile de intenție* anuale emise de Președintele Comisiei Europene (disponibile pe platforma digitală *European Commission*).
Conferința privind Viitorul Europei (mai 2022) – *Raport Final al rezultatelor*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg
Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) – *Jurisprudența CJUE* (Hotărârile relevante privind primatul dreptului UE și statul de drept), accesibile public prin baza de date digitală *CURIA* (curia.europa.eu).
Fuerea, Augustin (2016) – *Manualul Uniunii Europene* (ediția a VI-a revăzută și adăugită), Editura Universul Juridic, București.
Letta, Enrico (2024) – *„Mult mai mult decât o piață” – Despre viitorul pieței unice* (Raport independent prezentat Consiliului European) sau Draghi, Mario (2024) – *Viitorul competitivității europene* (Raport oficial al Comisiei Europene).
Hooghe, L., & Marks, G. (2001) – *Multi-Level Governance and European Integration*, Rowman & Littlefield.
Ion, Oana-Andreea (2013) – *Guvernanța Uniunii Europene. Abordări actuale*, Editura Polirom, Iași.
Kohler-Koch, B., & Rittberger, B. (2006) – *The Governance Approach to European Integration*, Journal of Common Market Studies.
Popescu, Luminița Gabriela (2014) – *Politici publice și guvernanța Uniunii Europene*, Editura Economică, București.
Saurugger, Sabine, (2009), *Théories et concepts de l'intégration européenne*, Les Presses Sciences Po, Paris.
Tömmel, I. (2014) – *The System of Governance of the European Union*, Palgrave Macmillan.
Uniunea Europeană (versiuni consolidate actualizate) – *Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE)* și *Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE)*, publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE).

8. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Evaluare finală	• cunoaşterea semnificaţiei terminologiei de bază a disciplinei; • abilităţi, cunoştinţe însuşite şi corect argumentate;	Examen	50%
Evaluare pe parcurs	• capacitatea de a interpreta fenomene, politici şi documente în domeniu; • participarea activă la toate seminariile; • parcurgerea bibliografiei.	Dezbateri, prezentarea a minimum un referat pe teme legate de materie și scurtă expunere orală, fără	50%

		support scris, a principalelor idei dezvoltate în referat.	

Fișa disciplinei include, dacă este cazul, elemente adaptate persoanelor cu dizabilități, în funcție de tipul și gradul acestora.

Data completării	Grad didactic, nume, prenume, semnătura titularului de curs	Grad didactic, nume, prenume, semnătura titularului de aplicație
21.09.2026	Lect. univ. dr. Marie Leonte	Lect. univ. dr. Marie Leonte

Data avizării	Grad didactic, nume, prenume, semnătura responsabilului de program
25.09.2026	Conf. univ. dr. Radu Florian Bruja

Data avizării în departament	Grad didactic, nume, prenume, semnătura directorului de departament
25.09.2026	Prof. univ. dr. Gheorghe Onișoru

Data aprobării în consiliul facultății	Grad didactic, nume, prenume, semnătura decanului
25.09.2026	Prof. univ. dr. Florin Pintescu